Europeiska unionens officiella tidning

SV
C-serien

C/2026/4649

23.9.2026

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

Synpunkter från näringslivet och det civila samhället om översynen av förordning (EU) nr 651/2014 om statligt stöd (allmän gruppundantagsförordning)

(yttrande på eget initiativ)

(C/2026/4649)

Föredragande: **Giuseppe GUERINI**

Rådgivare	Samuel CORNELLA (för föredraganden)
Beslut av plenarförsamlingen	19.2.2026
Rättslig grund	Artikel 52.2 i arbetsordningen
Ansvarig sektion	Inre marknaden, produktion och konsumtion
Antagande av sektionen	19.5.2026
Antagande vid plenarsessionen	17.6.2026
Plenarsession nr	606
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	215/0/4

1. Slutsatser och rekommendationer

EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉNS (EESK) STÅNDPUNKT:

1.1 EESK **välkomnar** kommissionens sedan länge emotsedda förslag om att anpassa den allmänna gruppundantagsförordningen till nya förhållanden. Kommittén stöder de övergripande målen med översynen, särskilt målen att förenkla regelverket, förtydliga reglerna om undantag för statligt stöd och anpassa dem till den ekonomiska, sociala och tekniska utvecklingen.

1.2 Kommittén **anser** att förslaget kännetecknas av en lämplig balans mellan innovation och kontinuitet. Den reviderade texten innehåller många nya inslag och uppdateringar av det politiska regelverket, men behåller den grundläggande strukturen och logiken i gruppundantagssystemet, som legat till grund för kommissionens beslut att godkänna vissa kategorier av statligt stöd under de senaste åren.

1.3 Vi **ser mycket positivt på** möjligheterna att anpassa den reviderade ramen till nya politiska prioriteringar, allmänna politiska mål, konkurrenskraft och framväxande samhällsbehov samtidigt som rättssäkerheten bevaras.

1.4 Kommittén **uppskattar** framför allt att stor tonvikt läggs vid förenkling, eftersom detta ligger i linje med kommissionens mer övergripande mål om att minska byråkratin och efterlevnadskostnaderna för företagen. I detta avseende uppskattar kommittén att ”förenklade kostnadsalternativ” används i högre grad.

1.5 Vi **noterar** att förordningen fortfarande är lång, komplicerad och tekniskt krävande, även om den reviderade texten förenklats. Både kommissionen och medlemsstaterna bör därför investera tillräckliga resurser i utbildning och kapacitetsuppbyggnad inom nationella, regionala och lokala förvaltningar, särskilt de förvaltningar som inte enbart arbetar med företagsincitament.

1.6 EESK **anser** att förslaget att utvidga den allmänna gruppundantagsförordningen till att också omfatta jordbrukssektorn är ett viktigt nytt inslag. EESK vill samtidigt betona behovet av att få till stånd en lämplig samordning mellan den allmänna gruppundantagsförordningen och de särskilda bestämmelserna i gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn.

1.7 Kommittén **välkomnar** att ”sociala företag” äntligen erkänns inom den reviderade ramen. Detta är mycket positivt och helt i linje med kommissionens handlingsplan för den sociala ekonomin och rekommendationen i Enrico Lettas rapport. För att ta tillvara detta nya inslags fulla potential och se till att det råder samstämmighet med andra kommissionsinitiativ bör definitionen av ”socialt företag” dock vara densamma som i handlingsplanen för den sociala ekonomin, som fastställer kraven för att identifiera ”aktörer inom den sociala ekonomin”.

1.8 EESK **framhåller** att införandet av bestämmelser som stöder subventionerade bostäder och bostäder till överkomlig kostnad är ändamålsenligt och ligger i linje med EU:s nuvarande politiska regelverk på området. I detta avseende understryker kommittén vikten av samstämmighet mellan dessa bestämmelser och kommissionens senaste förslag om subventionerade bostäder enligt beslut (EU) 2025/2630 ([1]) av den 16 december 2025.

1.9 Kommittén **anser** att det ökade stödet till missgynnade arbetstagare och arbetstagare med funktionsnedsättning inom den allmänna gruppundantagsförordningen är ett steg i rätt riktning när det gäller att hitta en svår balansgång mellan att främja dessa gruppers fulla och villkorslösa deltagande på arbetsmarknaden och att tillgodose behovet av lämpliga skyddsmekanismer. Kommittén framhåller samtidigt att mottagare av statligt stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen ska respektera kriterier för socialt ansvarstagande och gällande arbetsskyddslagstiftning.

1.10 EESK **föreslår** i detta avseende att artikel 48 i kommissionens förslag, vid sidan av skyddat arbete, bör omfatta ”arbetsmarknadsintegration i sociala företag” där minst 30 % av de fast anställda kommer från missgynnade grupper.

1.11 Kommittén **välkomnar** bestämmelserna om finansiella mellanhänder, eftersom de syftar till att hitta en balans mellan att möjliggöra en effektiv användning av finansiella instrument via finansiella mellanhänder och att motverka snedvridning av konkurrensen på grund av att sådana institutioner får alltför stort stöd i processen. Erfarenheterna från covid-19 visade på den viktiga roll som finansiella mellanhänder kan spela när det gäller att ge stöd till företag på ett snabbt och effektivt sätt.

2. Inledning och bakgrund

2.1 Den 25 februari 2026 inledde kommissionen ett offentligt samråd om det sedan länge emotsedda utkastet till översyn av den allmänna gruppundantagsförordningen, dvs. kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 ([2]).

([1]) Kommissionens beslut (EU) 2025/2630 av den 16 december 2025 om tillämpningen av artikel 106.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på statligt stöd i form av ersättning för allmännyttiga tjänster som beviljas vissa företag som fått i uppdrag att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och om upphävande av beslut 2012/21/EU (EUT L, 2025/2630, 19.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/2630/oj).

([2]) Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (EUT L 187, 26.6.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj).

2.2 Den allmänna gruppundantagsförordningen fastställer särskilda kategorier av statligt stöd som är förenliga med EU:s regler när de uppfyller vissa villkor och som därför undantas från kravet på förhandsanmälan till kommissionen.

2.3 Den allmänna gruppundantagsförordningen gör det således möjligt för medlemsstaterna att bevilja stöd snabbt och effektivt, förutsatt att de villkor som begränsar snedvridning av konkurrensen på den inre marknaden är uppfyllda. Den allmänna gruppundantagsförordningen utgör för närvarande den rättsliga grunden för omkring 69 % av allt statligt stöd som beviljas i EU ([3]).

2.4 Kommissionens övergripande mål är att förenkla och effektivisera den allmänna gruppundantagsförordningen genom att minska de administrativa bördorna och införa en förenklad struktur som är lättare att tolka för både beviljande myndigheter och stödmottagare.

2.5 Kommissionens förslag syftar också till att anpassa den allmänna gruppundantagsförordningen till den ekonomiska, sociala och tekniska utvecklingen samt till att skapa större flexibilitet i utformningen av stödåtgärder, samtidigt som rättssäkerheten bevaras.

2.6 I detta sammanhang har kommissionen uppmanat medlemsstaterna och alla andra berörda parter att skyndsamt lämna synpunkter på den föreslagna texten, med det slutliga målet att den nya allmänna gruppundantagsförordningen ska antas och träda i kraft den 1 januari 2027, efter att den nuvarande allmänna gruppundantagsförordningen upphör att gälla vid utgången av 2026.

2.7 I de följande punkterna vill EESK såsom representant för näringslivet och det civila samhället i EU lämna sitt bidrag till den pågående översynen av den allmänna gruppundantagsförordningen.

3. **Allmänna och särskilda kommentarer**

3.1 EESK välkomnar kommissionens sedan länge emotsedda förslag om att anpassa den allmänna gruppundantagsförordningen till nya förhållanden. Kommittén stöder de övergripande målen med översynen, särskilt att utvidga tillämpningsområdet för de stödkategorier som undantas, förenkla regelverket, anpassa det till den ekonomiska, sociala och tekniska utvecklingen och förtydliga reglerna om undantag för statligt stöd.

3.2 Vi understryker att kommissionens omfattande inledande samråd om den allmänna gruppundantagsförordningen har varit mycket värdefullt. Denna typ av samråd bidrar till ökad transparens och ger berörda parter möjlighet att redogöra för sina synpunkter och förväntningar, vilket är särskilt viktigt med tanke på att den allmänna gruppundantagsförordningen är en kommissionsförordning.

3.3 EESK betonar att den allmänna gruppundantagsförordningen för närvarande utgör den rättsliga grunden för de flesta statliga stödåtgärder som beviljas på den inre marknaden. Mot bakgrund av gruppundantagsförordningens centrala roll bör förordningen förenklas i enlighet med resultaten av samrådet, som visar att 35,79 % av dem som deltog i samrådet efterlyste mindre byråkrati samtidigt som 40,90 % ansåg att ramen för den allmänna gruppundantagsförordningen bör bli mer lättläst och användarvänlig.

3.4 Kommittén anser att förslaget kännetecknas av en lämplig balans mellan innovation och kontinuitet. Den reviderade texten innehåller många nya inslag och uppdateringar av det politiska regelverket, men behåller den grundläggande strukturen och logiken i gruppundantagssystemet, som legat till grund för kommissionens beslut att godkänna vissa kategorier av statligt stöd under de senaste åren. Vi ser mycket positivt på möjligheterna att anpassa den reviderade ramen till nya politiska prioriteringar, allmänna politiska mål och framväxande samhällsbehov samtidigt som rättssäkerheten och en rättvis konkurrens mellan företag bevaras. Att se till att ökad flexibilitet samtidigt åtföljs av skyddsåtgärder mot skilda nationella tillämpningar bidrar till att upprätthålla lika konkurrensvillkor.

([3]) Kommissionens pressmeddelande av den 26 februari 2026, ”EU-kommissionen vill få in synpunkter på utkastet till den nya allmänna gruppundantagsförordningen”.

3.5 Kommittén uppskattar framför allt att stor tonvikt läggs vid förenkling, eftersom detta ligger i linje med kommissionens mer övergripande mål om att minska byråkratin och efterlevnadskostnaderna för företagen. I detta avseende uppskattar kommittén att ”förenklade kostnadsalternativ” används i högre grad, till exempel schablonsatser, enhetskostnader och klumpsummor, som avsevärt kan minska den administrativa bördan för både beviljande myndigheter och stödmottagare samtidigt som lämpliga skyddsåtgärder vid användningen av offentliga medel behålls.

3.6 Förordningen är fortfarande är lång, komplicerad och tekniskt krävande, även om den reviderade texten innehåller viktiga förenklingar. Kommissionen och medlemsstaterna bör därför investera tillräckliga resurser i utbildning och kapacitetsuppbyggnad inom nationella, regionala och lokala förvaltningar, särskilt de förvaltningar som inte enbart arbetar med företagsincitament, så att fler offentliga myndigheter fullt ut kan dra nytta av de möjligheter som den allmänna gruppundantagsförordningen medger och undvika att i alltför hög grad förlita sig på de enklare och mindre betungande reglerna för stöd av mindre betydelse.

3.7 Kommittén stöder utarbetandet av ett vägledningsdokument som åtföljer den reviderade allmänna gruppundantagsförordningen i enlighet med kommissionens förslag. Ett sådant dokument bör helst utformas som en kommenterad version av lagtexten och ge praktiskt stöd till både beviljande myndigheter och stödmottagare, framför allt små och medelstora företag som kan ha begränsad administrativ kapacitet. Kommittén anser att dokumentet i fråga bör uppdateras regelbundet, så att det speglar utvecklingen i genomförandet och relevant rättspraxis från Europeiska unionens domstol. Vi uppmanar också kommissionen att genomföra ett offentligt samråd om förslaget till vägledningsdokument innan det offentliggörs.

3.8 EESK anser att förslaget att utvidga den allmänna gruppundantagsförordningen till att också omfatta jordbrukssektorn är ett viktigt nytt inslag. EESK vill samtidigt betona behovet av att få till stånd en lämplig samordning mellan den allmänna gruppundantagsförordningen och de särskilda bestämmelserna i gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn. Syftet med detta är att skapa konsekvens och rättslig tydlighet för offentliga myndigheter och ekonomiska aktörer samt att förhindra otillåten kumulering av stöd.

3.9 Kommittén välkomnar att ”sociala företag” erkänns inom den reviderade ramen. Detta är mycket positivt och helt i linje med kommissionens handlingsplan för den sociala ekonomin och rekommendationen i Enrico Lettas rapport. Vi välkomnar att sociala företag erkänns både i avsnittet om definitioner och i den övriga texten som potentiella mottagare av ytterligare stöd, vilket återspeglar deras särskilda roll och uppdrag. För att ta tillvara detta nya inslags fulla potential och se till att det råder samstämmighet med andra kommissionsinitiativ bör definitionen av ”socialt företag” dock vara densamma som i handlingsplanen för den sociala ekonomin, som fastställer kraven för att identifiera ”aktörer inom den sociala ekonomin”.

3.10 Att inkludera sociala företag i olika åtgärder i stället för att begränsa dem till ett särskilt avsnitt innebär ett mer korrekt erkännande av deras bidrag till ekonomin i stort. Kommittén välkomnar också att strukturella ”marknadsmisslyckanden” som påverkar de sociala företagens tillgång till finansiering uttryckligen erkänns.

3.11 Införandet av bestämmelser till stöd för subventionerade bostäder och bostäder till överkomlig kostnad är helt förenligt med EU:s nuvarande politiska prioriteringar på detta område. I detta avseende understryker kommittén vikten av samstämmighet mellan dessa bestämmelser och kommissionens senaste förslag om subventionerade bostäder enligt beslut (EU) 2025/2630 av den 16 december 2025 som ersätter beslut 2012/21/EU om tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

3.12 EESK anser att den uppmärksamhet som ägnas åt kompetensutveckling och omskolning av arbetstagare i artikel 44 i förslaget är en särskilt positiv del av översynen av den allmänna gruppundantagsförordningen. Detta är i linje med en effektiv ”social marknadsekonomi”, på det sätt som anges i fördragen. Vi anser dock att artikel 44.3 är problematisk, eftersom den utan tillräckliga skäl kan begränsa möjligheten att bevilja stöd till utbildning som företag måste tillhandahålla för att uppfylla nationella krav. EESK föreslår därför att artikel 44.3 stryks, eftersom detta skulle underlätta tillgången till ekonomiskt stöd för sådan utbildning och stärka incitamenten för näringslivet att investera i kompetenshöjning och omskolning.

3.13 Det ökade stödet till missgynnade arbetstagare och arbetstagare med funktionsnedsättning inom den allmänna gruppundantagsförordningen tjänar det värdefulla syftet att främja dessa gruppers fulla och villkorslösa deltagande på arbetsmarknaden. Erfarenheterna från arbetet inom sociala företag med återintegrering på arbetsmarknaden visar på den sociala ekonomins potential att bidra till social inkludering och integration av utsatta grupper på arbetsmarknaden, vilket bör återspeglas i form av särskilda stödåtgärder. När det gäller förhållandet mellan den allmänna gruppundantagsförordningen och sysselsättningen understryker vi att kriterierna för socialt ansvar bör respekteras av de företag som mottar stöd.

3.14 EESK anser att möjligheten att i vissa strikt begränsade fall bevilja stöd till företag i ekonomiska svårigheter inom den allmänna gruppundantagsförordningen är ett positivt steg i rätt riktning jämfört med den tidigare ordningen, enligt vilken denna form av stöd i allmänhet ansågs innebära en betydande snedvridning av konkurrensen. Stöd kunde endast beviljas enligt den särskilda rättsliga ramen för stöd till undsättning och omstrukturering. De föreslagna undantagen är fortfarande begränsade, men EESK välkomnar att de kan användas för att stödja ”innovativa företag” med stor tillväxtpotential som ställs inför svårigheter under uppstartsskedet. Förslaget till allmän gruppundantagsförordning är dock fortsatt utformat på ett sätt som ger ett starkt stöd till forskning och utveckling i tidiga skeden, men ett svagare stöd för teknisk uppskalning, till exempel pilotanläggningar och industrianläggningar som saknar tidigare motsvarighet. Kommittén föreslår därför att det inrättas en särskild kategori eller att befintliga kategorier utvidgas för finansiering av industriella demonstrationsprojekt.

3.15 EESK ser positivt på bestämmelserna om finansiella mellanhänder, eftersom de syftar till att hitta en balans mellan att möjliggöra en effektiv användning av finansieringsinstrument – såsom garantier, lån och kapitaltillskott – med hjälp av finansiella mellanhänder och att förhindra snedvridning av konkurrensen på grund av ett alltför stort stöd till sådana institut när de är involverade i att kanalisera stöd till stödmottagare. Erfarenheterna från covid-19 visade på den viktiga roll som finansiella mellanhänder kan spela när det gäller att ge stöd till företag på ett snabbt och effektivt sätt.

3.16 EESK välkomnar att reglerna för infrastrukturstöd förenklas genom att det införs ett enda samlat avsnitt som reglerar olika typer av infrastruktur, vilket vi anser är ett mycket positivt steg i rätt riktning. Kommittén understryker att lokal infrastruktur kan spela en viktig roll när det handlar om att främja tjänster av allmänt ekonomiskt intresse på lokal nivå, i linje med rekommendationerna i Enrico Lettas rapport om vikten av att garantera människors rätt att stanna kvar och bo på den plats de själva väljer inom EU.

3.17 Kommittén anser vidare att varaktiga regionala begränsningar för öar och avlägset belägna områden bör beaktas mer konsekvent i den allmänna gruppundantagsförordningen, eftersom förordningen redan erkänner territoriella särdrag med avseende på regional utveckling. Vi anser därför att det behövs en mer anpassningsbar ram för regionalstöd som möjliggör större flexibilitet när det gäller kumulering av stöd, högre stödnivåer och lämpligare mekanismer för att kompensera kostnader som beror på att ett område utgörs av en eller flera öar.

3.18 Vi vill få en tydlig bild av hur den allmänna gruppundantagsförordningen enligt förslaget kan utvecklas framöver, så att reglerna förblir konsekventa och samordnade med den framtida fleråriga budgetramen. Enligt kommissionen syftar den fleråriga budgetramen till att uppnå en sömlös kombination av EU-medel och nationella medel. En bättre samordning av reglerna för statligt stöd och EU:s finansieringsinstrument, framför allt konkurrenskraftsfonden, skulle göra det möjligt att använda både nationella medel och EU-medel mer effektivt för att uppnå EU:s prioriteringar och strategiska mål, samtidigt som både EU:s och medlemsstaternas resurser tas i anspråk för att nå gemensamma strategiska långsiktiga mål.

3.19 EESK betonar vikten av samstämmighet och samordning mellan reglerna om statligt stöd och EU:s industripolitik, för att undvika produktivitetsförluster och fragmentering på den inre marknaden. I detta avseende uppmanar vi kommissionen att ta fram verktyg ”som bland annat innebär en ökad samordning på EU-nivå för att minska risken för felaktig resursanvändning och för att öka produktiviteten, samtidigt som integrationen av EU-ländernas ekonomier fördjupas” ([4]).

([4]) Se punkt 3.3.3 i EESK:s yttrande (EUT C, C/2025/1182, 21.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1182/oj).

3.20 Avslutningsvis betonar EESK att statligt stöd till företag som undantas enligt den allmänna gruppundantagsförordningen bör främja rättvis konkurrens mellan företag på den inre marknaden och samtidigt vara förenligt med skyddet av arbetstillfällen av god kvalitet och arbetstagarnas rättigheter. I detta sammanhang uppmanar vi kommissionen att ompröva åtgärden i artikel 24 i förslaget avseende stöd i form av förmånlig behandling av ersättning i form av personaloptioner och teckningsoptioner och se till att åtgärden överensstämmer med arbetsrätten, arbetstagarnas rättigheter samt nationella bestämmelser om löner och social trygghet.

Bryssel den 17 juni 2026.

Séamus BOLAND
Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs ordförande